

Laten we dus allen zooveel mogelijk Oranjepip-rupsen zien te verzamelen en in 1911 eens vermelden, hoe 't staat met de geslachtsvertegenwoordiging. Als mijn poppen uitkomen (ik heb er nog eenige in het insectarium) zal ik alvast een berichtje zenden.¹⁾

Misschien willen sommige lezers ook wel eens observeeren of hunne rupsen, evenals de mijne, van de planten deserteerden en overal elders wèl wilden verpoppen, doch (op ééne uitzondering na) *niet* aan de plant. Ze konden dus ook niet worden vernield tegelijk met de planten. En van de mimicri-theorie vervalt dan ook veel. Of zouden de bewoonsters van *Alliaria* anders handelen dan van *Cardamine*? Dat is ook alweer een kwestie misschien. Vragen genoeg voorloopig.

En wat nu die gras-afmaai-kwestie betreft, och, ik geloof niet dat de moedervlinder daarvan veel vermoedt. Die stoort zich daar evenmin aan als de leeuwerik, wier jongen later de koppen door de zeis worden afgesneden, die volgt haar instinct (om dat reddende woord nog maar weer eens te gebruiken) en legt haar eitjes op de planten, die ze weet (?) dat de rupsen lusten: op Look zonder Look en — *Cardamine pratensis*.

Ambt Doetinchem.

A. JOMAN.

¹⁾ Hiermede bericht ik, dat het aantal uitgekomen mannetjes precies gelijk was aan dat der wijfjes. Slechts 1 pop kwam niet uit. Die had anders net den doorslag kunnen geven. Van die fabelachtige overproductie van maai. vlinders geloof ik dus minder dan ooit.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

GLIMWORMEN.

De laatste aflevering van *De Levende Natuur*, de eerste in een nieuw formaat, heb ik met nog meer genoegen ingekeken dan de vroegere afleveringen.

Nu vraagt U naar glimwormen. Die kennen we in Wageningen opperbest. Ze komen hier en daar in grasvelden voor, maar geregeld vindt men ze langs den tweeden bergrand, d. w. z. het wandelpad halverwege de helling van den Wageningschen berg. Maar ik heb hier nooit anders gevonden als wijfjes en larven. Nimmer heb ik een mannetje zien vliegen of gehoord dat men die hier gezien had. U schrijft na een warmen zomerdag. Dat dacht ik ook altijd, maar ik heb dikwijls dien bergrand geloopt, in schemer en volslagen duisternis en wanneer men het volgens menselijke gevoelens lekker oordeelde en meende dat op zulk een zoelen avond, trouwens zeldzaam in ons land, ook de glimwormen zouden genieten, dan heeft men het mis. Misschien genoten zij ook wel, maar dan in stilte zou ik haast zeggen, beter uitgedrukt genieten zij misschien in duisternis. En dikwijls lichtten zij wel op gure, winderige avonden, soms reeds vroeg in het voorjaar. Trouwens iets soortgelijks kan men waarnemen bij de nachtegale, die hebben ook een andere maatstaf omtrent het weer als wij met ons menselijk gevoel; zeer dikwijls hoort men er geen een, wanneer wij wel neiging tot zingen zouden krijgen, terwijl ze op gure avonden somtijds het hoogste lied uitzingen. Ik weet er geen verklaring voor. Om echter op de glimwormen terug te komen. Ik heb de beestjes nooit iets zien gebruiken en van den wind kunnen zij toch ook niet leven. Dikwijls heb ik ze meegenomen en in het gras van mijn tuintje neergezet; een of twee dagen zag ik ze dan nog lichten en dan waren ze voor altijd verdwenen. En hoewel ze in Wageningen geen mannetjes voor de voortteling schijnen noodig te hebben, blijkt mijn buitenplaats toch niet geschikt voor hunne voortplanting. Hoever zij zich langs de heuvelen langs den Rijn uitstrekken, kan ik niet zeggen, omdat ik zoo laat meestal niet buiten ben op verder van mijn woonplaats verwijderde punten. Wel zijn ze nog bekend uit het Geuldal en langs de Nijmeegsche heuvels; maar ook herinner ik ze mij als jongen herhaaldelijk gezien te hebben te Hees bij Nijmegen en dus op vlak terrein. Aangezien, behalve het lichtend vermogen, de diertjes in hun levenswijze nog wel iets raadselachtigs hebben, kunnen deze mededeelingen misschien ook anderen aansporen van hun bevindingen wat mee te deelen, ten einde zodoende iets nader bekend te worden met deze geheimzinnige wezens.

Wageningen.

Dr. L. VUYCK.

Juist had ik een brief aan u verzonden, toen ik uw vraag naar glimwormen las. Uit eigen ondervinding kan ik u daaromtrent het volgende mededeelen. Het zal nu bijna tien jaren geleden zijn, dat ik van uit Overlangbroek de Rijksnormaalschool te Doorn driemaal 's weeks bezocht. Als ik dan 's avonds huiswaarts keerde, zag ik dikwijls glimwormen, maar altijd op dezelfde plaats. Als ik de buitenplaats Sandenburg, bij Nederlangbroek, passeerde, had ik ongeveer 5 minuten lang aan beide zijden boomen in groepen langs den weg. Daar, in dat traject van 5 minuten, liep ik vaak een stuk of vijf, zes, lichtjes voorbij, die tusschen het gras aan den kant van een bijna droge sloot lagen. Ik durfde ze nooit te plukken, omdat ik in het donker niet zien kon welke gedrochten dat licht konden voortbrengen. Eens evenwel heb ik er een in een doosje meegenomen; en thuis gekomen bleek het me een nietig keverachtig diertje, waarvan ik later leerde, dat het een ongevleugeld wijfje was. Om te weten of ik niet een ander diertje had opgescheept, legde ik het onder tafel, waar het werkelijk weer schitterde, tot groot vermaak der huisgenooten, die enkele oogenblikken allen onder tafel vertoefden.

Klundert.

J. W. KENNIPHAAS.

In antwoord op uwe vraag in *D. L. N.* over glimwormen, kan ik u mededeelen dat mijn Vader mij indertijd attent maakte op enkele exemplaren in Scheveningen. Vindplaats een rommelig bouwterrein vol hooge duinbloemen (raketten, brassica) met hier en daar berkeboschjes en vrij drassig van uitmondende rioolbuizen, achter het Belgisch park. Nu, na $\pm$ 15 jaar zal het daar wel anders uitzien.

Voor twee jaar zijn ze ook vrij talrijk door mijn broer gezien te Culemborg aan het z.g. Rondwijkjes, een afweg van den rivierdijk, bij een ongeschoren doornbeg. Volgens mijn vader kwamen ze in C. vroeger langs den rivierdijk onder die omstandigheden veel voor. Mijn broer heeft alleen lichtjes op den grond gezien.

Zandvoort.

L. SILLEVIS.

In antwoord op uw vraag, waar glimwormen in ons land tegenwoordig in groote hoeveelheid voorkomen, kan ik u mededeelen, dat ik ze, behalve bij Nijmegen 's zomers 's avonds meermalen in zoovelen getale zag in de bosschen tusschen Apeldoorn en Elspeet, vooral in de Wiesselsche bosschen, even Noordelijk van de beroemde Echiput in 't Soerensche bosch.

Zoover ik me herinner zag ik er steeds vrouwelijke, geen mannelijke gevleugelde exemplaren.

Amsterdam.

W. G. KIMMUSER.

In antwoord op uw vraag in *De L. N.* deel ik u mede, dat ik voor enkele jaren bedoelde glimwormpjes zeer veel aantrof langs het zoogen. Laantje van Over-Holland, gelegen precies tegenover de buitenplaats Over-Holland aan de Amsterd. Straatweg tusschen Breukelen en Nieuwersluis. Ik ving ze destijds bij tientallen. Ik ben er nu echter in geen paar jaar geweest. Me dunkt echter, ze zijn er nog wel.

Zelhem.

M. W. VAN LEEUWEN.

Ik geloof dat ik u op uw vraag in *De Levende Natuur* betreffende de glimwormpjes wel iets kan vertellen. Op 't landgoed Wildenbosch (in de gemeenten Vorden, Lochem, Laren en Ruurlo) kwamen ten alle tijde veel zittende glimwormpjes voor. Ongeveer een halve eeuw geleden pootte mijn grootvader J. I. Brands, *liegende* Cleefsche glimwormpjes, die zich zoo sterk hebben vermeerderd, dat ik meermalen op zoele voorzomeravonden ze bij duizende heb zien dwalen onder 't hooge hout, zoodat 't een feeënwereld geleek. Op enkele plaatsen kon men bepaald van zwermen spreken. Onlangs is op dit landgoed evenwel veel hout gevallen en dus weet ik niet, hoe 't dit jaar met de lichtkevertjes gesteld zal blijken te zijn.

Schiedam.

I. I. BRANDS.

Hierbij deel ik u mede, dat alhier in de bosschen van Montferland, de Johanneskevers zeer talrijk voorkomen. Vooral aan den grintweg van Zeddum naar Beek ziet men ze des zomers bij avond en nacht in groote menigte vaak, twintig tot dertig over een afstand van 10 minuten. De mannetjes schijnen echter minder talrijk, het is me ten minste nog slechts eenmaal gelukt er een machtig te worden.

Nog nooit heb ik ze echter zoo vroeg in het voorjaar waargenomen als thans. Midden April en dat nog wél op klaarlichten dag! Het was juist een prachtige lentemorgen, dat een warm, zacht regentje gevallen was. Ik was op weg naar Beek en daar zie ik op eens een glimwormpje voor mijn voeten over den weg kruipen en een twintigtal passen verder nog een. Ik heb ze meegenomen naar de school om ze den leerlingen te toonen. 's Avonds lieten ze hun lichtjes helder gloeien!

Laat in het najaar heb ik ze, reeds meermalen aangetroffen. Op zachte avonden ziet men ze hier in het laatst van October nog.

Beek gem. te Bergh.

H. J. W. VERMEULEN.

(Vervolg in afl. 3.)